Тижневі освітянські та наукові новини

28.9.2026 - | Verkhovna Rada Ukrainy

Комітет розглянув бюджетні пріоритети освіти, науки та інновацій на 2027 рік.

23 та 25 вересня 2026 року Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій упродовж двох засідань розглядав проєкт Закону України «Про Державний бюджет України на 2027 рік» (реєстр. №16000 від 15.09.2026), поданий Кабінетом Міністрів України.

Під час обговорення Голова Комітету Сергій Бабак, Міністр освіти і науки України Андрій Бутенко та заступник Міністра фінансів України Роман Єрмоличев представили інформацію щодо потреб у фінансуванні освітньої, наукової та інноваційної політики у 2027 році.

Одним із ключових питань стало підвищення заробітної плати педагогічних працівників та виконання вимог статті 61 Закону України «Про освіту». Голова Комітету наголосив на необхідності під час доопрацювання проєкту бюджету передбачити щонайменше 4,6 млрд грн за відповідною бюджетною програмою та забезпечити виконання доручення щодо розроблення і внесення законопроєкту про реформування системи оплати праці педагогічних працівників.

Окремо Комітет розглянув питання фінансування будівництва та облаштування укриттів у закладах освіти. У проєкті Державного бюджету на 2027 рік на цей напрям передбачено 3,7 млрд грн, тоді як у 2026 році було передбачено 6 млрд грн. З огляду на продовження воєнного стану та збереження безпекових ризиків Комітет вважає необхідним додатково обґрунтувати таке зменшення та наполягатиме на відновленні обсягу фінансування до рівня 2026 року, що потребуватиме збільшення видатків на 2,3 млрд грн.

За підсумками розгляду Комітет напрацював низку пропозицій та поправок до проєкту Державного бюджету України на 2027 рік, спрямованих на забезпечення належного фінансування освіти, науки та інновацій.

З повним текстом Висновку Комітету можна ознайомитися тут.

Переглянути запис засідання, яке транслювалось у прямому ефірі, у соціальних мережах, можна за покликанням: Facebook, Youtube.

Читати I частина, II частина.

Відбулася ZOOM-зустріч Голови Комітету з питань освіти, науки та інновацій з Верховним Комісаром ОБСЄ з питань національних меншин

24 вересня 2026 року Голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак провів ZOOM-зустріч з Верховним комісаром ОБСЄ з питань національних меншин Крістофом Кампом та його офісом.

«Це вже не перша наша зустріч, і я вдячний колегам за підтримку України і виваженому ставленню до наших стосунків з країнами-сусідами!

Зараз відбувається дуже чутливий і важливий процес підготовки до відкриття наступних кластерів перемовин з ЄС. Саме про цей прогрес і говорили. Проінформував Верховного

Комісара про наші кроки, домовленості з партнерами і подальші узгоджені кроки, які готовий зробити український парламент. Натомість очікуємо від партнерів зрозумілого треку прогресу відкриття кластерів. Маємо спільну мету - вступ України до Європейського Союзу!

Рухаємося виважено, з урахуванням інтересів партнерів і незмінним забезпеченням національних інтересів України!», - зазначив Голова Комітету Сергій Бабак.

Також учасники зустрічі обговорили питання освіти на окупованих територіях та трек доступу до освіти громадян України, які перемістилися на підконтрольну Україні територію, плани на найближчі півроку, спільні зусилля по поглибленню співпраці з партнерами та додаткові канали комунікації, спільні зустрічі на міжнародних майданчиках і кроки до наближення нашого законодавства до законодавства країн ЄС.

Читати у Telegram-каналі С. Бабака.

Педагоги прифронтових і прикордонних громад і надалі отримуватимуть окрему доплату 2 600 грн – Уряд перерозподілив 731,1 млн грн на цю потребу

З 1 вересня доплату 2 600 грн за несприятливі умови праці включено до посадового окладу педагогів у межах нового механізму оплати праці. Вона стала частиною гарантованої зарплати, від якої розраховують надбавку за престижність, вислугу років та інші виплати.

Водночас для педагогічних працівників шкіл, які безпосередньо працюють в очному або змішаному форматі на прифронтових і прикордонних територіях, зберігається окрема щомісячна доплата 2 600 грн за рахунок субвенції з державного бюджету.

Саме для фінансування цієї окремої доплати Уряд перерозподілив кошти між місцевими бюджетами. Рішення дасть змогу провести повний розрахунок доплати за фактично відпрацьований час у січні-серпні 2026 року в громадах, де залишилася потреба в коштах, а також забезпечити виплату окремої доплати педагогам прифронтових і прикордонних громад у вересні-грудні 2026 року.

Після перерозподілу необхідний ресурс отримають 90 місцевих бюджетів Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Сумської, Харківської та Чернігівської областей. Ця доплата на початок 2026/2027 навчального року передбачена для 23 600 педагогічних працівників 614 закладів загальної середньої освіти.

Читати за покликанням.

Професійний розвиток за вибором педагога: набуло чинності Положення про платформу «Вектор»

Платформа «Вектор» - платформа, яка об’єднує в одному цифровому середовищі: пошук і вибір програми, подання заявки, планування навчання, облік годин, зберігання та перевірку документів.

Для якісної організації роботи платформи «Вектор» затверджено Положення про державну інформаційно-комунікаційну систему підтримки та забезпечення професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Положення визначає логіку роботи «Вектора»: як користувачі створюють кабінети й підтверджують особу, як провайдери публікують програми та опрацьовують заявки, як фіксують результати навчання, генерують документи про підвищення кваліфікації, а педагогічні працівники та заклади освіти - перевіряють їхню достовірність.

Документ також встановлює, яку інформацію можуть бачити педагоги та заклади освіти, як платформа обмінюватиметься даними з державними реєстрами, а також хто відповідає за технічний складник її роботи, підтримку користувачів і захист даних.

Посилання на положення.

Читати за покликанням.

Комітет напрацював нове рішення щодо завершення навчання учнями старшої школи у своїх закладах

23 вересня 2026 року Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій розглянув проєкт Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо забезпечення прав учнів завершити здобуття повної загальної середньої освіти у тому самому закладі загальної середньої освіти, в якому вони розпочали здобуття відповідного рівня освіти» (реєстр. №15082 від 16.03.2026) та проєкт Закону України «Про внесення зміни до розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо забезпечення прав учнів, які розпочали здобуття базової середньої освіти у 2020/2021 та 2021/2022 навчальних роках, завершити здобуття повної загальної середньої освіти без зміни закладу загальної середньої освіти» (реєстр. №15082-1 від 26.03.2026).

За результатами розгляду Комітет дійшов висновку, що обидва законопроєкти потребують суттєвого доопрацювання. Зокрема, необхідно чітко визначити категорію учнів, на яких поширюватимуться перехідні гарантії, строк їх дії та механізм забезпечення завершення ними здобуття профільної середньої освіти тощо.

Враховуючи необхідність комплексного врегулювання питання, члени Комітету одностайно ухвалили рішення відхилити законопроєкти №15082 та №15082-1 та натомість внести на розгляд Верховної Ради України доопрацьований законопроєкт, підготовлений на їх основі.

Отже, новий законопроєкт має врегулювати питання забезпечення завершення здобуття повної загальної середньої освіти учнями, які у 2026/2027 навчальному році здобувають профільну середню освіту в межах дворічної старшої школи, у тому самому закладі загальної середньої освіти, до якого їх було зараховано (переведено).

З прийнятими рішеннями Комітету можна ознайомитися тут.

Переглянути запис засідання, яке транслювалось у прямому ефірі, у соціальних мережах, можна за покликанням: Youtube, Facebook.

Читати тут.

Apex Talent Foundation за підтримки Фонду Президента України запускає міжрегіональну

стипендіальну програму розвитку для талановитої молоді

22 вересня 2026 року Українська освітня фундація Apex Talent Foundation, що займається розвитком молодих STEM-талантів (Science, Technology, Engineering, Mathematics), за підтримки Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту запустила нову всеукраїнську освітню програму з олімпіадної математики Apex XY.

Після успішного пілотного запуску програми влітку 2026 року, в якому взяв участь 31 учень, 96,8% з яких успішно завершили курс і 95% виявили бажання продовжувати участь на наступних етапах, фундація прийняла рішення масштабувати Apex XY на національний рівень.

До 26 вересня Apex Talent Foundation відбере одразу понад 100 стипендіатів серед учнів 8-9 класів з усієї країни, що під час навчання отримають фундаментальні знання з математики та підтримку у виборі майбутнього шляху.

Програма ставить перед собою мету, ширшу, ніж просто підготовка до олімпіад чи вміння розв’язувати задачі. Apex XY створює спільноту однодумців, у яких є бажання та наснага вчитися, крок за кроком прокласти свій шлях до успіху в майбутньому.

Читати за покликанням.

Відбувся Національний форум «Майбутнє, яке обираємо ми!»

22 вересня 2026 року у Києві відбувся Національний форум «Майбутнє, яке обираємо ми!». Захід об’єднав понад 300 учасників - представників Урядів України та Швейцарії, Посольства Швейцарії в Україні, обласних військових адміністрацій та територіальних громад, закладів освіти, бізнесу, міжнародних партнерів, експертів, кар’єрних координаторів громад і кар’єрних радників шкіл, а також учнів та учениць з різних регіонів України.

У заході взяла участь голова підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Ольга Коваль.

Головною темою форуму стали результати першого року національного пілотування системи профорієнтації дітей і підлітків та подальші кроки для розбудови системи професійної орієнтації на національному, регіональному та місцевому рівнях. Особливу увагу приділили ролі територіальних громад у цій системі та тому, як профорієнтація може допомогти молоді бачити можливості для навчання, професійного розвитку й майбутньої роботи у своїх громадах і регіонах.

Також на форумі представили результати національного соціологічного дослідження освітніх і професійних очікувань дітей та підлітків «Майбутнє, яке обираємо ми!», яке охопило близько 387 тисяч респондентів.

Читати за покликанням.

На Сумщині завершили облаштування п’яти підземних шкіл. Майже 2 тисячі учнів отримають можливість навчатись очно

До нового навчального року на Сумщині завершили будівництво та облаштування п’яти

підземних шкіл – чотирьох у Сумській громаді та однієї у Шосткинській. Нові безпечні освітні простори розраховані на 1 360 місць. Загалом у цих п’яти школах навчаються 1 944 учні, тому освітній процес може організовуватися з урахуванням місткості захисних споруд – зокрема за змінами.

Підземні школи – це не лише місця, де діти можуть перебувати під час повітряної тривоги, а повноцінні освітні простори, у яких можна проводити уроки, продовжувати навчання під час тривалих тривог, працювати разом та взаємодіяти з однокласниками.

Читати за покликанням.

відбулися засідання підкомітетів Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

21 вересня 2026 року за участю народних депутатів України – членів Комітету, а також представників центральних органів виконавчої влади, відбулися засідання підкомітетів Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, на яких було розглянуто низку законопроєктів.

І. На засіданні підкомітету з питань професійної та фахової передвищої освіти народні депутати України – члени Комітету розглянули та запропонували Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України проєкт Постанови про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та міжнародних парламентських асамблей про приєднання до Коаліції укриттів цивільного захисту для підтримки розбудови інфраструктури фонду захисних споруд цивільного захисту в Україні (реєстр. №15453 від 30.07.2026) прийняти за основу та в цілому.

Розглянувши проєкт Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо забезпечення прав учнів завершити здобуття повної загальної середньої освіти у тому самому закладі загальної середньої освіти, в якому вони розпочали здобуття відповідного рівня освіти» (реєстр. №15082 від 16.03.2026), а також альтернативний до нього проєкт Закону України «Про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо забезпечення прав учнів, які розпочали здобуття базової середньої освіти у 2020/2021 та 2021/2022 навчальних роках, завершити здобуття повної загальної середньої освіти без зміни закладу загальної середньої освіти» (реєстр. №15082-1 від 26.03.2026), народні депутати України – члени Комітету прийняли рішення відхилити основний та альтернативний законопроєкти та внести на розгляд Верховної Ради України новий доопрацьований Комітетом законопроєкт, створений на їхній основі.

ІІ. На засіданні підкомітету з питань науки та інновацій народні депутати України – члени Комітету розглянули та запропонували Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України:

проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров’я» (реєстр. №15517 від 17.08.2026) прийняти за основу;

проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання» щодо визначення та затвердження проектної загрози для ядерних установок,

ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання» (реєстр. №15546 від 21.08.2026) прийняти за основу;

проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання в агропродовольчому секторі» (реєстр. №15058-д від 21.08.2026) прийняти за основу.

За результатами обговорення проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку хмарних послуг та послуг обробки даних» (реєстр. №15344-1 від 08.07.2026) підкомітет пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати головному Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації самостійно визначитись щодо законопроєкту під час голосування на своєму засіданні.

Розглянувши проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами шляхом проведення аукціону (електронних торгів) та на умовах угоди про розподіл продукції» (реєстр. №15454 від 30.07.2026), а також альтернативний до нього проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами» (реєстр. №15454-1 від 17.08.2026) підкомітет пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати головному Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування самостійно визначитись щодо законопроєктів під час голосування на своєму засіданні.

Читати тут.

Науковці НАН України стали співорганізаторами міжнародного тренінгу із дослідження квантових матеріалів

Понад 300 дослідників із 51 країни долучилися до міжнародного онлайн-тренінгу «Квантові матеріали – від ARPES до trARPES» (Quantum Materials — from ARPES to trARPES), що відбувся 16 вересня 2026 року.

Захід, співорганізований українськими та німецькими науковцями в межах двох проєктів програми ЄС «Горизонт Європа» 360CARLA і Lasers4EU, об’єднав фахівців, які досліджують електронну структуру та надшвидкі процеси у квантових матеріалах.

У центрі уваги тренінгу були методи, що відкривають нові можливості для дослідження квантових матеріалів. Кутороздільна фотоемісійна спектроскопія (ARPES) дає змогу вивчати електронну зонну структуру твердих тіл.

Учасники прослухали відкриті лекції експертів із партнерських установ Lasers4EU та долучилися до дискусії. Окрему увагу приділили практичним можливостям для дослідників: як подати заявку на проведення trARPES-експериментів у провідних європейських лазерних центрах через програму транснаціонального доступу Lasers4EU.

Читати за покликанням

Кадри для агросектору: освіта й бізнес посилюють співпрацю

У Немішаївському фаховому коледжі НУБіП України відбувся Всеукраїнський форум керівників аграрних закладів професійної та фахової передвищої освіти «Аграрна освіта та бізнес 2026: партнерство, що працює». Захід організувало Міністерство освіти і науки України за підтримки Мультидонорської ініціативи Skills4Recovery.

Форум об’єднав понад 100 керівників аграрних закладів освіти, представників бізнесу, галузевих асоціацій, органів державної влади та міжнародних партнерів. Разом вони шукали відповідь на практичне запитання: як поєднати потреби бізнесу й можливості освіти, щоб підприємства отримували працівників із потрібними навичками.

Читати за покликанням

Українські та чеські вчені протестували новий метод виявлення хімічних забруднювачів у водах Антарктики

Українські науковці спільно з колегами з Університету Південної Богемії та Чеської антарктичної дослідної програми провели дослідження хімічних забруднювачів у водах Антарктики за допомогою пасивних пробовідбірників. Перші результати показали, що більшість досліджуваних сполук у відібраних зразках не виявлено. Водночас науковці успішно протестували методику, яка надалі дасть змогу проводити триваліший моніторинг стану антарктичних вод.

Зібрані зразки проаналізували методом рідинної хроматографії–мас-спектрометрії (LC-MS). Дослідники перевіряли їх на широкий спектр фармацевтичних препаратів, пестицидів, PFAS - так званих «вічних хімікатів», надзвичайно стійких до розкладання, - та промислових хімічних речовин.

Читати за покликанням.

оголошено конкурс на здобуття Золотої медалі імені В.І.Вернадського

Національна академія наук України оголошує конкурс на здобуття Золотої медалі імені В.І. Вернадського – найвищої відзнаки НАН України, яку присуджують ученим за видатні досягнення у галузі природничих, технічних та соціогуманітарних наук.

Медаль засновано на честь першого Президента Української академії наук, видатного вченого академіка Володимира Івановича Вернадського.

Щороку до дня його народження – 12 березня – присуджують дві золоті медалі: одну українському та одну зарубіжному вченому.

Детальніше за покликанням.

Понад 80% опитаних батьків повідомили, що їхні діти регулярно харчуються у школі – перші результати опитувань ДСЯО

Державна служба якості освіти України за дорученням Прем’єр-міністра збирає зворотній зв’язок від батьків щодо організації харчування у школах. Станом на 20 вересня після первинної обробки для аналізу відібрано 2 162 анкети батьків дітей, які навчаються очно. Опитування триватиме до 16 жовтня, тому наведені результати є проміжними.

За проміжними результатами, 80,8% опитаних батьків повідомили, що їхні діти регулярно харчуються у школі, ще 14,9% - харчуються іноді. При цьому 96% учасників зазначили, що їхні діти отримують повністю безоплатне харчування.

Батьки переважно позитивно оцінюють організацію шкільного харчування. Умови в їдальнях позитивно оцінили 90,7% опитаних, організацію прийому їжі - 87,7%, розмір порцій - 87,4%, різноманітність меню - 85,8%, якість страв - 85,7%. Смак страв позитивно оцінили 83,6%, температуру - 80,1%. За всіма сімома показниками позитивні оцінки суттєво переважають негативні.

Детальніше за покликанням.

4706 закладів освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, з них 428 зруйновано повністю

Станом на 20 вересня 2026 року 4278 закладів освіти пошкоджено та 428 зруйновано повністю.

Сайт saveschools.in.ua документує та в реальному часі надає статистику зруйнованих українських закладів освіти.

До того ж на сайті можна переглянути картину руйнувань кожного регіону.

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/275611.html